

PREDICĂ LA DUMINICA A XXVI-A DUPĂ RUSALII

Bogatul Iacom

Nebunule! În noaptea aceasta vor cere de la tine sufletul tău. Și cele ce ai pregătit ale cui vor fi!
(Luca XII, 20)

Frați creștini,

Sfânta și dumnezeiasca Evanghelie a Domnului nostru Iisus Hristos cuprinde în ea comori ce niciodată nu se sfârșesc. Cuprinsul ei este ca o livadă plină de roade bogate pentru toată lumea. Ea este izvor de apă curată, cristalină pentru mii și milioane de suflete însetate. Ea este făclie de lumină pentru toate veacurile.

Trebuie să știm însă un lucru și anume că se cere ca bunătățile ei să fie gustate, frumusețile ei cunoscute, iar învățăturile ei urmate. Iată, o bogăție de învățături prețioase pentru sufletul nostru, cuprinde și Sfânta Evanghelie de astăzi. Să stăm deci liniștiți și să gustăm din roadele ei.

Era toamnă, era liniște și noaptea coborâse peste sat, iar oamenii se odihneau tăcuți. Ce dulce este somnul când așternutul ți l-ai făcut din osteneală! Era în satul acela un om bogat care nu putea să doarmă, deși moșia lui rodise mai mult ca oricând în anul acela. Avea casă mare cu odăi multe, cu paturi și așternuturi moi, cu lux mare și găтели orbitoare și totuși nu putea să doarmă. Camera unde stătea părea prea strâmtă, iar saltelele de lână parcă erau pline de ghimpi.

Lungă pare noaptea când nu poți să dormi și amar este chinul când somnul te părăsește! Omul bogat nu putea să doarmă, pentru că-l munea un gând care îi răpea somnul, făcându-l să se răsucescă în pat ca pe o vatră de jăratec. Singur în noapte, ca și când n-ar fi avut nici soție, nici copii, nici servitori, bogatul vorbea singur cu el însuși: "Ce voi face, că nu mai am unde să-mi pun roadele mele?"

Dar ce se întâmplase? Se milostivise Bunul Dumnezeu cu ploaie și căldură la vreme, așa încât câmpurile au dat rod mai mult ca oricând. Omul bogat, ale cărui roade s-au arătat mai frumoase decât își putuse închipui, se frământa în miez de noapte zicând: "Ce voi face?"

În loc să mulțumească Milostivului Dumnezeu pentru prisosul de avuții ce se revărsase peste el, în loc să doarmă tihnit de atâta belșug venit pe negândite, bogatul se rezumă să zică doar atât: "Ce voi face?" Târziu îi veni în minte un gând care-l liniști și-și zise: "Aceasta voi face; voi strica jitnițele mele și mai mari le voi zidi și voi strânge acolo tot grâul și bunătățile mele; și voi zice sufletului meu: suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea și veselește-te".

Sărmane bogat, vorbirea ta te arată că ești așa de sărac, încât ne cuprinde mila de rătăcirea în care te-a dus pofta de avuții nesfârșite. Nu bagi tu de seamă că vorbești singur ca nebunul?

Iată din pricina averii ți-ai pierdut mintea și prietenii, soția și copiii. Chiar dacă îi ai pe aceștia, ei pentru tine nu există. De ce vorbești singur?

Sărmane bogat, vorbirea ta nebunească te arată că ești doar țărână. După tine și pentru tine sufletul este trup care mănâncă, trup care bea și care se veselește. Sărmane bogat, tu nu mai vezi pe nimeni și nu mai prețuiești decât un singur lucru, averea ta.

Tu și averea ta umpli toată lumea. Dincolo de voi nu mai există nimic în cer și pe pământ. Pentru tine cerul este pământul, iar pământul este moșia ta. Viața ta este plină cu hambarele, moșiile, mâncărurile și băuturile. Toate acestea se învârtesc în jurul tău, la toate acestea te închini pentru că ele sunt dumnezeul tău.

Totuși toate nu-ți aduc nimic din cele ce-ți făgăduiesc. Tu nu vezi cât de înșelătoare sunt? Te frământă cu gândul în miez de noapte ca să faci hambare și pătule, să clădești case și magazii, fără să bagi de seamă că într-o zi, pe negândite, le vei părăsi pe toate.

O, ce mare este păcatul acesta al lăcomiei, frați creștini! El este moștenit de la strămoșii noștri Adam și Eva. Știm că pe aceștia i-a creat Dumnezeu, i-a pus stăpâni peste toate frumusețile raiului și făpturile pământului. Ce vrea Adam mai mult decât atât? S-a mulțumit el cu ce i-a dat Dumnezeu?

Nu s-a mulțumit, ci a vrut până la urmă să fie și el egal cu Dumnezeu. Așa a poftit și a mâncat bietul Adam din pomul oprit ca să fie și el Dumnezeu. Și a căzut în cea mai jalnică pieire, căci a fost izgonit afară din fericirea raiului. Oare pe noi fiii lui Adam nu ne urmărește tot acest păcat al lăcomiei, al neînfrânării și al mândriei? O, lăcomie, început și izvor al tuturor răutăților, pentru tine a pierdut Adam paradisul!

Să ascultăm acum, noi toți fiii lui Adam, ce zice Duhul Sfânt prin proorocul Isaia: "Țeseți pânză de păianjen, dar urzeala voastră nu va fi pentru voi îmbrăcăminte, ci osteneala voastră este nelegiuire". Fraților, nici o vietate nu lucrează cu mai multă trudă și meșteșug ca păianjenul. Se distruge lucrând, fiindcă țesătura lui este cea mai subțire țesătură, căci iese din toate măruntaiele lui. Mai mulți savanți au urmărit cu atenție lupta aprigă a unui păianjen, care voia să oprească cu pânza lui limbile unui ceas mare. De 480 de ori a început și a reînceput munca înverșunată fără să se hrănească timp de 25 de zile. Toți erau curioși să vadă cât va mai rezista fără hrană.

Așa este și munca omului lacom și avar, fără Dumnezeu, căci nu va avea nici un folos de pe urma ei. Țesătura păianjenului este făcută cu scop rău și toată truda lui este zadarnică. Așa și omul lacom. Se ostenește zi și noapte, aleargă, minte, înjură și fură, înșeală și omoară.

Omul lacom disprețuiește sărbătorile, necinstește pe Dumnezeu și duminicile petrecându-și timpul cu fel de fel de îndeletniciri. Așa țese omul cu păcatul acesta al lăcomiei zi și noapte, an de an, împletind pânza de păianjen și adăugând blestem peste blestem, fiindcă munca fără Dumnezeu este blestemată. Dar cel mai greu și vrednic de plâns este pieirea multora prin moartea cea grabnică, căci fără de veste, într-o clipă vine ultima chemare ca bogatului din Sfânta Evanghelie de astăzi. Poate fiecare dintre noi am auzit fel de fel de cazuri de moarte năprasnică. Pe unul l-a călcat mașina, cu alții s-a prăbușit avionul, unii din cutremure, alții înecați. Un oarecare s-a bucurat că a ieșit la pensie, dar până să-i vină primii bani a murit. Cu prima pensie cei ai casei l-au îngropat.

Deci când nu ne gândim, când nu știm nimic, ne poate veni glasul chemării de sus și ne desparte pe veci de toate acestea care le strângem pe aici. Atunci toate acestea pentru care ți-ai distrus viața și ți-ai jertfit sufletul, cui rămân? Iată pânza de păianjen fără folos! Și cum se face că această chemare, ca și la bogat vine tot noaptea! Adică în noaptea păcatelor, în întunericul lăcomiilor și desfrânărilor, al beției și fărâdelegilor.

Acest timp îl pândește și diavolul, ca să-l prindă pe om nepregătit. O, ce roadă bogată are diavolul! Acum atâtea suflete sunt înșelate de el și le tot amână mereu să nu vină la biserică, să nu se lase de păcate și să nu se întoarcă la Dumnezeu.

Când omul era tânăr diavolul îi spunea că trebuie să se distreze și la bătrânețe să meargă la biserică. Când era în serviciu, îi spunea că la pensie este timpul să se întoarcă la Dumnezeu. Leșind la pensie vede că nu-i ajung banii și mai muncește ca să-și mai facă unele lucruri. Și așa niciodată nu-l lasă diavolul pe om să vină la credință, să se întoarcă la Dumnezeu și să-și vadă de suflet ca să se mântuiască. Așa-i apucă sfârșitul nepregătiți pe mulți și vedem cum oamenii bătrâni mor nepregătiți și fără lumânare.

Îmi vine să cred că diavolul, ca și bogatul din Evanghelia de astăzi este îngrijorat că nu mai are unde să-și pună atâta roadă, atâtea suflete câștigate de el. S-a umplut iadul cu sufletele de creștini, nu de păgâni, creștini botezați, suflete care au plecat din moarte năprasnică, fără pregătire. De aceea ne zice Domnul Hristos: "Să vă rugați că nu știți ziua nici ceasul".

Pe când bogatul din Evanghelia de astăzi era împresurat în toiul nopții de grijile pe care ți le dau avuțiile, glasul lui Dumnezeu se strecoară în inima lui și-i grăiește cuvinte de foc: "Nebunule, iată ți-a sunat sfârșitul și chiar în noaptea aceasta este cerut sufletul tău, iar toate cele ce ai strâns cui vor rămâne?" Nu-i deloc plăcută chemarea aceasta pentru o persoană bogată, pentru un om învățat și în mare cinste.

Da, sărmane bogat, acesta este sfârșitul tuturor frământărilor tale. Moartea îți bate la ușă, va intra în mijlocul comorilor, al banilor și al viselor tale, îți va răpi sufletul care va fi dus la Judecătorul cel Drept și atunci vei putea oare să iei cu tine toate câte ai strâns? O, mare nebunie a omului robit de pofta averii! Să nu cugeți tu decât la îmbrăcăminte, la case, la băutură, la aur și la mașini și să uiți că toate acestea nu sunt decât pulbere, praf pe care îl va spulbera vântul într-o clipă.

Poate zice cineva că acum nu mai sunt bogați cu pogoanele și hectare de pământ ca să-și umple hambarele, pătulele și jitițele cu roade. Dar cu toate acestea chipul bogatului zugrăvit în Evanghelia de astăzi ne este cunoscut, fiindcă îl întâlnim adesea. O mulțime de oameni zic și astăzi sufletului lor: "Suflete ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani, odihnește-te, mănâncă, bea și te veselește".

Iată că aceștia au ca dumnezeu al lor pântecul și banii, iar în loc de Evanghelie, au mâncarea și băutura. Paradisul lor este lumea aceasta cu miile lor de distracții, amăgeli și pofte deșarte. Oameni vrednici de plâns, care au uitat de suflet și sunt gata de pieire. O, lăcomie fără de margini. Nu simțiți voi nesățioșilor că înăuntrul vostru se zbate o ființă mult mai de preț pe care tot aurul din lume și nici o bogăție n-o poate mulțumi? Nu simțiți voi cum se zbate un suflet flămând și însetat? Nu vedeți că el caută altă hrană și suspină după alte bucurii? Iată deci că nu trebuie să lăsăm la o parte sufletul acesta scump care a fost răscumpărat cu prețul cel mare al sângelui vărsat pe cruce de Fiul lui Dumnezeu. De prețul cel mare al sufletului vorbește Domnul

Iisus Hristos, cel întrupat și chinuit pe cruce, vorbește mulțimea sfinților și a îngerilor din cer care se roagă pentru sufletele noastre. De prețul acesta mare al sufletului nostru vorbește și diavolul, căci prin atâtea ostenele și ispite vrea să-l câștige, să-l aibă și să-l ducă cu el.

Numai noi, purtătorii lui nu vrem să-i recunoaștem nici un preț. Prețuim mai mult ca orice, ambalajul acesta de trup, cadavrul acesta trecător, temnița aceasta murdară care se va strica curând.

Cunosc oamenii numele tuturor actorilor și campionilor, cunosc toate filmele și localurile de petrecere, știu toate parfumurile și umblă după toate plăcerile, schimbându-se în fel de fel de haine, înșelând și lăsându-se înșelați. Se foiesc ca păunii în saloane de zi și noapte, căci aceasta este suprema lor fericire în viață. Își găsesc plăcerea uitând de suflet pentru că nu-i cunosc valoarea. Așa s-au perindat în istoria omenirii mulți cuceritori care au pierit cu toată fala și lăcomia lor.

Astfel se spune de Alexandru Macedon care pornise să cucerească lumea, că ar fi ajuns și în Persia. Acolo a poruncit să aducă pe mai marii țării la el, pe filozofii și învățații locului. Adunându-i înaintea lui le zise: "Cereți de la mine orice și vă voi da".

- Să ne dai împărate, ziseră filozofii, viață fără de moarte aici pe pământ. Împăratul le răspunse:

- Ați cerut o nebunie, căci cine dintre oamenii pământului va scăpa de moarte? Vă credeam niște oameni învățați, dar văd că sunteți niște nebuni, nu știți ce cereți!

- Apoi dacă nimeni nu poate scăpa de moarte îți facem o întrebare împărate: Oare vei muri și tu vreodată?

- Aceasta este lucrul cel mai sigur, răspunse împăratul.

- Atunci dacă este așa de sigur că vei muri, de ce te porți și trăiești tu ca și când n-ai muri niciodată? De ce nu-ți mai ajung împărățiile, comorile, averile și bunătățile pământului?

Împăratul înțelese înțelepciunea filozofilor care s-a arătat ca mare dar și adevăr pentru el și a plecat îngândurat.

Iată de ce zice Domnul Hristos în Evanghelia de astăzi că este o mare nebunie să nu ne gândim la moarte, să strângem mereu aici pe pământ, fără să ne îmbogățim sufletul pentru Împărăția cerului.

Dacă bogatul căruia i-a rodit țarina ar fi socotit în cugetul său ca tot ce-i prisosea să treacă în hambarele săracilor, el ar fi dovedit că are milă de oameni și conștiință față de Dumnezeu, iar aceasta i-ar fi adus în miez de noapte pace în suflet și nu tulburare și neodihnă. Atunci sfinții îngeri și celor săraci și flămânzi ar fi venit să străjuiască împrejurul patului său veghindu-i somnul, iar el ar fi dormit ca-n paradis.

Ce mare binefacere este averea, dacă se fac binefaceri cu ea pe pământ și ce blestem cumplit sunt avuțiile unui om fără suflet, fără inimă și fără Dumnezeu. De aceea zice Domnul Hristos mai departe: "Așa se întâmplă cu cel ce-și adună comori sieși și nu se îmbogățește în Dumnezeu".

Veniți acum toți bogații pământului și ascultați ce trebuie să faceți ca să vă îmbogățiți în Dumnezeu, căci vedem cum astăzi cea mai mare parte a lumii este bogată mai mult în păcate. Totuși fiecare are posibilitatea să-și facă comoară în cer, unde furii nu o fură, moliile nu o strică și nici rugina nu o roade. Nu vei putea să faci singur o biserică, dar poți să contribui cu câțiva bănuți la ridicarea ei, sau la repararea alteia. Nu vei putea să faci un spital sau un azil, dar poți să te duci la căpătâiul unui bolnav și un ceas, două să-l îngrijești și să-l încurajezi.

Cât de sărac ar fi omul, tot găsește unul mai sărac decât el. Căutați văduve fără pensie și copii orfani. Căutați pe cei lipsiți ce nu au căldură, încălțăminte și îmbrăcăminte, mâncare și cele de trebuință. Căutați case unde sunt orbi, șchiopi și neputincioși care n-au nici un ajutor, dar căutați mai ales pe cei răătăciți pe cărările pierzării și aduceți-i la cunoștința de Dumnezeu, căci aceștia sunt mai de plâns decât toți ceilalți.

Așa după cum sufletul este mai de preț decât trupul, tot așa și faptele sufletești sunt mai de preț decât cele trupești. Cine a reușit să aducă suflete la lumina Evangheliei lui Hristos și să le întoarcă de pe drumurile pierzării, mare comoară și-a făcut în cer, bijuterii din cel mai curat aur, comoară de briliante, pentru că așa cum am spus, lumea e înșelată de diavolul, foarte mult îmbogățită în păcate, orbită și nebună după păcatele cele trupești, dar săracă și lipsită de Dumnezeu.

Dacă omul s-ar gândi mai mult la suflet și-ar pregăti în cer un loc fericit din fapte bune. Dar pentru suflet el nu vrea să facă nimic. Mare orbire!

Își cumpără mobile și fel de fel de lucruri scumpe. Cât bine nu s-ar fi putut face pentru suflet cu toți acești bani. Nu mai vorbim de cei care-și clădesc cavouri scumpe prin cimitire de zeci de mii de lei, ca să bage acolo cu cinste trupul acesta putred care a știut numai să mănânce și să bea, să se distreze și să înjure, să fumeze și să hulească pe Dumnezeu trăind în păcate și în desfrânare. Iar bietul suflet sărac și lipsit va plânge în temnițele iadului de unde nu va mai ieși niciodată.

Să nu trecem cu vederea îndemnul Sfintei Evanghelii de astăzi și să ne apucăm serios de faptele cele bune și mai ales de milostenia sufletească. Să avem milă de sufletele răătăcite și de cele ce sunt în suferințe de tot felul, căci mila biruiește judecata, iar Dumnezeu nu ne va lăsa nici pe noi dacă vom avea milă de aproapele nostru.

Pe la anul 1802 trăia într-un sat din Italia un om cu multe obiceiuri urâte. Era stăpânit mai ales de păcatul desfrânării, însă avea și obiceiul acesta frumos să facă multe fapte de milostenie. Făcea rugăciuni și sărindare, se spovedea, dar fiind copleșit de această patimă urâtă, cădea iar în acest păcat. Atunci dintr-o dată s-a îmbolnăvit așa de greu, căci n-a durat mult și a murit.

După trei zile, ca de obicei, îl scoaseră preoții care însoțiți de mult popor mult îl duceau la groapă. Pe la jumătatea drumului spre cimitir, mortul a înviat. S-a ridicat și sta privind galben și sfârșit spre mulțimea care fugea de frica lui. El însă cu o voce stinsă a început să-i cheme să stea fără frică că are să le spună ceva:

- Știți cu toții viața mea cea stricată știți și ați auzit de păcatele mele; să știți că pentru acele păcate ale mele eram osândit să ard în chinurile iadului, într-o mare nesfârșită de foc, dar mila lui Dumnezeu mi-a dat răgaz, m-a înviat ca să vă spun și vouă, să mă spovedesc iarăși și să fac pocăință aici pe pământ pentru păcatele mele. Această milă am căpătat-o pentru puținele mele fapte de milostenie pe care le-am făcut eu pe pământ, pentru sărindarele și rugăciunile preoților.

S-au întors cu toții din drum spre casele lor și multă lume atunci și-a schimbat viața, lăsându-se de păcate și apropiindu-se de Dumnezeu. Iar el a devenit un om nou. Făcea mare pocăință și povestea la toți cu lacrimi în ochi ce a văzut el acolo. Nu mai mânca zile întregi, făcea rugăciuni, umbla desculț prin spini și bălării, trăia numai cu pâine și apă, iar tot ce mai câștiga da pe la săraci.

Când cineva îi zicea să nu se mai chinuiască așa de rău, el răspundea:

- Am văzut iadul, am văzut cu ochii mei și am simțit focul iadului. Dacă ați fi văzut și voi ce am văzut eu, n-ați mai zice nimic și ați face la fel ca mine.

Să ne ferim de păcate, frați creștini, că pe noi nu mai înviază Dumnezeu ca să facem pocăință aici pe pământ. Vai de sufletul pe care-l va prinde moartea nepregătit. Sfânta Evanghelie de astăzi vrea să ne ferească, să ne trezească, să ne smulgă din somnul morții, din ghearele demonului și ale iadului, din somnul păcatelor și al înșelăciunilor pământești. De aceea ne amintește că moartea vine pe neașteptate și că toate speranțele legate de pământ se vor stinge neputincioase.

Să căutăm acum să ne îmbogățim sufletul, să-l hrănim și să-l creștem cât mai frumos pentru Împărăția lui Dumnezeu, ca la plecarea de aici, când va fi chemarea glasului lui Dumnezeu, să meargă sufletul nostru curat, sfânt, ispășit, plin de milă și lumină și să fie așezat de Părintele Luminilor între cei aleși și sfinți ai Săi.

Rugăciune

Părinte ceresc, Tatăl îndurărilor, revarsă peste noi Harul tău, ca să cunoaștem că în lumea aceasta nu suntem decât niște călători. Fă-ne să înțelegem Doamne, că în curând sau mai târziu, va trebui să ne întoarcem la Tine cu roadele ce am strâns pe pământ, iar atunci ne vei plăti la fiecare după munca și osteneala făcută.

Ajută-ne acum să facem numai bine, să stăm treji pe calea luminii Tale, ca să fim și noi ai Tăi, în vecii vecilor. Amin.